

Prihaja 15. Evropski teden mobilnosti

Namesto lastništva avtomobila več sodelovanja in souporabe

LJUBLJANA – »Združimo moči, delimo si prevoz« je slogan, ki povzema osrednjo temo letošnjega Evropskega tedna mobilnosti (ETM), ki bo tudi letos potekal od 16. do 22. septembra v več kot 70 slovenskih občinah. V okviru te uspešne pobude, ki bo v prizadevanjih za človeku in okolju prijaznejše oblike mobilnosti že 15. leto zapored združila več tisoč mest po Evropi in drugod po svetu, se bo zvrstila kopica dogodkov, teden pa se bo tradicionalno zaključil z Dnevom brez avtomobila. Informacije o pobudi in aktualnem dogajanju v posameznih občinah so na voljo na spletni strani www.tedenmobilnosti.si.

Deljenje oziroma souporaba sta v zadnjih letih postala pomembna koncepta sodobne družbe, tudi na področju mobilnosti. Če lasten osebni avto predstavlja obliko individualne mobilnosti, mestni avtobus predstavlja kolektivno mobilnost, sheme za deljenje in souporabo prevozov pa predstavljajo tako imenovano sodelovalno mobilnost. Ta je vzniknila skupaj z drugimi oblikami sodelovanja v družbi, ki so že preraste tudi v sodelovalno gospodarstvo.

Vsak avto v shemah deljenja z ulic spravi 15 zasebnih avtomobilov

»Koncept deljenja oziroma souporabe je na področju mobilnosti še posebej pomemben. Transport kljub zmanjšanju izpustov ostaja njihov glavni vir v evropskih mestih, z deljenjem oziroma souporabo prevoza pa zmanjšamo lastne transportne stroške in ogljični odtis hkrati. Raziskave so pokazale, da vsak avto, vključen v sheme deljenja, s cest in ulic spravi kar 15 zasebnih avtomobilov,« je pred dogodkom poudarila **mag. Polona Demšar Mitrovič**, nacionalna koordinatorica ETM na Ministrstvu za infrastrukturo in dodala: »Hoja in kolesarjenje seveda ostajata okoljsko najbolj prijazni obliki mobilnosti, kakovosten javni prevoz pa najboljša možnost za hiter in učinkovit prevoz velikega števila ljudi. A različne oblike deljenja in souporabe prevoza vse to pomembno dopolnjujejo v prizadevanjih za okolju in človeku prijazno trajnostno mobilnost.«

Pametne tehnologije, pametne rešitve

Za sodelovalno mobilnost je značilno, da temelji na souporabi namesto na lastništvu vozila; da je hitro posvojila čiste, okolju prijazne načine pogona (elektrika, plin); in da jo je zares omogočil razvoj pametnih tehnologij. Običajno deluje na podlagi vmesne platforme, ki jo največkrat predstavlja spletna stran ali spletna oziroma mobilna aplikacija. Slednja omogoča stik med ponudniki in uporabniki, ki preko nje najamejo oziroma rezervirajo, pa tudi plačajo storitev mobilnosti. Takšne oblike mobilnosti so, denimo, sheme za souporabo električnih avtomobilov (pri nas npr. Avant2Go), sistemi za avtomatizirano izposajo koles (npr. ljubljanski Bicikelj ali velenjski Bicy), deljenje prevozov z lastnim osebnim avtomobilom na daljši relaciji (pri nas npr. preko platforme Prevoz.org ali Pelji.me) ali na redni poti v in iz službe (sopotništvo), skupinska uporaba relacijskih prevozov (denimo GoOpti), skupna uporabi taksi prevozov (najbolj znan primer iz tujine je Uber) in različni prevozi na zahtevo. Seveda pa se sodelovalni princip pojavlja tudi pri drugih elementih prometa in tako v tujini obstajajo tudi sistemi za souporabo parkirnih mest, električnih skuterjev, dostavnih in tovornih vozil ter dostavnih koles.

Sodelovalo bo 69 slovenskih občin

ETM bo letos potekal že 16. leto zapored. V tem času je kumulativni vpliv te pobude na prometne politike lokalnih skupnosti velikanski. Samo lani so v pobudi sodelujoča mesta sprejela kar 7386 trajnih ukrepov, ki bodo dolgoročno prispevali k izboljšanju trajnostne mobilnosti za vse. Največ trajnih ukrepov so mesta sprejela na področju kolesarske infrastrukture, uvajanja novih con za pešce in osveščanja o trajnostnih načinih mobilnosti.

V ETM je lani sicer sodelovalo neverjetnih 2427 lokalnih skupnosti iz kar 51 držav, rekorde pa smo beležili tudi v Sloveniji, kjer je lani sodelovalo 74 občin, letos pa se jih je za sodelovanje prijavilo 68. To so Ajdovščina, Beltinci, Bled, Borovnica, Brežice, Celje, Črna na Koroškem, Črnomelj, Dolenjske Toplice, Dravograd, Gornja Radgona, Hrastnik, Hoče-Slivnica, Idrija, Izola, Jesenice, Kamnik, Kanal

ob Soči, Kobarid, Kočevje, Koper, Kostanjevica na Krki, Kranj, Krško, Laško, Lendava, Litija, Ljubljana, Ljutomer, Logatec, Makole, Maribor, Medvode, Metlika, Mežica, Murska Sobota, Muta, Nova Gorica, Novo mesto, Piran, Pivka, Podvelka, Polzela, Postojna, Ptuj, Radovljica, Ravne na Koroškem, Sevnica, Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica, Straža, Šempeter-Vrtojba, Šentjernej, Šentjur, Škofja Loka, Šmarje pri Jelšah, Šmarješke Toplice, Šoštanj, Tolmin, Trbovlje, Trebnje, Tržič, Velenje, Vodice, Vuzenica, Zagorje ob Savi, Zreče, Žalec in Žirovnica.

OKVIR 1:

Dan brez avtomobila

Evropski teden mobilnosti se bo 22. septembra zaključil z Dnevom brez avtomobila, ko bodo številne slovenske občine del svojih mestnih središč zaprle za motoriziran promet. Predstavniki Ministrstva za infrastrukturo bodo ta dan obiskali Koroško. Najprej se bodo s kolesi zapeljali po čudoviti Štrekni, urejeni kolesarski poti po mislinjski dolini, ki jih bo vodila od Mislinje do Slovenj Gradca, kjer bodo sodelovali na prireditvi v mestu, nato pa po drugi poti odkolesarili nazaj do Mislinje.

OKVIR 2:

Na mladih prihodnost mobilnosti stoji

V okviru ETM bo v sredo, 20. septembra, v Hiši Evropske unije na Dunajski cesti 20 potekala Nacionalna konferenca o trajnostni mobilnosti za mlade, ki jo pripravljajo Ministrstvo za infrastrukturo, Agencija RS za okolje, Ministrstvo za zdravje, Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija in Agencija za varnost v prometu. S konferenco želijo prispevati k večji ozaveščenosti o pomenu trajnostne mobilnosti med mladimi ter jim predstaviti drugačne rešitve pri prevozu in organizaciji dnevnih poti. Potovalne navade se namreč oblikujejo v otroštvu, pomemben je tudi čas polnoletnosti, ki omogoča samostojno vožnjo z avtomobilom. Se bomo odpravili na pot peš, s kolesom, javnim prevozom ali drugo alternativno obliko mobilnosti? Ali bomo raje enostavno sedli v avto, čeprav to ni najbolj gospodarno, zdravo, varno, družabno in prijazno do okolja, v katerem živimo? Na ta vprašanja bodo mladi skupaj s predstavniki državnih ustanov ter strokovnjakov s področij prometa, okolja, zdravja, izobraževanja ter dela, družine in socialnih zadev iskali odgovore na konferenci. Ta hkrati predstavlja priložnost, da mladi, stari od 15 do 29 let, povedo svoje mnenje, delijo znanja in izkušnje, izpostavijo svoje potrebe s področja trajnostne mobilnosti ter v delavnicah poiščejo rešitve in predloge za naprej.